

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud rozhodl dne 8. ledna 2014 v neveřejném zasedání, o dovolání obviněného **Ing. arch. Lumíra Šimečka**, nar. 26. 2. 1951 v Brně, trvale bytem Brno, Krondlova 531/18, proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 6. 2013, sp. zn. 3 To 242/2013, v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 90 T 95/2012, t a k t o :

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání **o d m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. 90 T 95/2012, byl obviněný uznán vinným zločinem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku, ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, a přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Za tyto trestné činy byl odsouzen podle § 145 odst. 1 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 4,5 roku. Podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku byl k výkonu tohoto trestu odnětí svobody zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. bylo rozhodnuto o uplatněném nároku poškozeného na náhradu škody.

Obviněný se uvedených trestných činů dopustil tím (zkráceně uvedeno), že dne 20. 10. 2012 v době kolem 08:00 hodin v Brně, na ul. Krondlova, slovně a fyzicky napadl S. Buriana, kdy mu nejdříve bez varování zasadil silný úder do zadní části hlavy, jakmile se S. Burian otočil, nastříkal mu do obličeje slzotvorný prostředek a dále ho udeřil přes hlavu a záda již připraveným umělohmotným kabelem s pevným jádrem opatřeným uzly, neustále útočil na poškozeného údery tímto kabelem, křičel na něj „ty estébáku“ a i když poškozený před ním začal utíkat, mlátil ho po hlavě a horní polovině těla a ve svém útoku nepřestal ani když si poškozený klekl na zem, jelikož již neměl síly, aby se udržel na nohou, dále na něj opakovaně útočil údery kabelem na horní část trupu přestože bylo zřejmé, že poškozený je již útokem zcela vyčerpán a neschopen obrany a v jednání ustal až po další výzvě náhodně přítomného občana, a tímto jednáním způsobil poškozenému krvácení do pravého oka s poškozením sítnice, prokrvácení spojivek, kruhovitě krevní podlitiny obličeje s maximem v okolí pravého oka, ve vlasaté části hlavy, na zádech, na pravé polovině hrudníku, na pravé paži a levém předloktí, jež mohla svou bolestivostí omezovat poškozeného v běžném způsobu života po dobu kratší sedmi dnů, avšak poškozenému vzhledem k charakteru a směru útoku na hlavu současně hrozilo nebezpečí vážného poranění oka či obou očí ve smyslu trhliny oka či zhmoždění oka s krvácením pod sítnici, se ztrátou zraku na jedno či obě oči, avšak tento následek nenastal pouhou shodou okolností nezávislou na obviněném, přičemž se tohoto

jednání dopustil přesto, že byl rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 27. 9. 2002, sp. zn. 12 T 70/2002, ve znění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. 3 To 12/2003, odsouzen mimo jiné i pro trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání devíti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen do 23. 6. 2005.

Proti rozhodnutí soudu I. stupně podali obviněný a jeho manželka odvolání. Z podnětu těchto odvolání Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 26. 6. 2013, sp. zn. 3 To 242/2013, podle § 258 odst. 1 písm. e) odst. 2 tr. ř. zrušil shora citovaný rozsudek soudu I. stupně ve výroku o trestu. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. pak sám v rozsahu zrušení rozhodl tak, že obviněnému uložil podle § 145 odst. 1 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku o jeden a půl roku kratší úhrnný trest odnětí svobody, tj. trest odnětí svobody v trvání tří roků, se zařazením pro jeho výkon podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku do mírnějšího typu věznice s dozorem.

Proti rozhodnutí soudu II. stupně podal obviněný řádně a včas dovolání, opírající se o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Má za to, že skutek uvedený ve výroku rozsudku soudu I. stupně nenaplnuje všechny znaky trestných činů, kterými byl uznán vinným. Ohledně pokusu zločinu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku konkrétně uvedl, že předmět, s kterým útočil, je tzv. dvojlinka. Jeho označení jako kabel není přesné, ale zdůrazňuje možný následek útoku, vážné poškození oka, ke kterému by ale došlo jen v případě, že by se do oka přesně trefil. K tomu ale nedošlo. Z provedených důkazů, že je evidentní, že bil poškozeného dvojlinkou „hlava, nehlava“, ale považuje za naprostou spekulaci a nesmysl, že by poškozenému mířil na oko. Protože zranění poškozeného není ani prostým ublížením na zdraví, a pokusem těžké újmy na zdraví by pak musel být každý útok na integritu poškozené osoby, neboť vždy může hrozit způsobení závažného zranění nebo dokonce smrt, je toho názoru, že jeho jednání by mělo být posouzeno maximálně jako pokus přečinu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku. Ohledně právní kvalifikace jeho jednání jako přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku pak namítá nenaplnění znaku „opětovně“, skutkové podstaty tohoto přečinu. Uvedl, že sice již byl odsouzen rozsudkem uvedeným ve výroku o vině za trestný čin výtržnictví, událost se ale stala před víc jak deseti lety a šlo o jiný způsob provedení s jinou motivací. Nenamítá nesprávnost argumentace odvolacího soudu, že pod pojem „opětovně“ lze podřadit také případ odsouzeného pachatele, na kterého se hledí jakoby odsouzen nebyl. Je ale toho názoru, že v každém případě je nutné vždy posoudit nutnost přísnější právní kvalifikace. Vzhledem k dlouhé době, která uplynula od jeho předchozího odsouzení zakládajícího danou právní kvalifikaci, je proto toho názoru, že jeho jednání mělo být posouzeno pouze jako přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku.

Obviněný proto navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí soudu II. stupně, a tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství se k dovolání, do dne rozhodnutí Nejvyššího soudu o něm, nevyjádřil.

Nejvyšší soud shledal, že obviněný v dovolání uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Tento je dán, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Z dikce uvedeného ustanovení plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním vytýkat výlučně vady hmotně právní. V mezích dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze tedy namítat, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoliv o trestný čin nejde, nebo že jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

Nejvyšší soud shledal, že námitky obviněného odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jsou ale zjevně neopodstatněné. V podstatě shodnými námitkami proti výroku o vině se zabýval již soud II. stupně, a to vedle i jiných odvolacích námitek obviněného, ale shledal je nedůvodnými a výrok o vině v rozsudku soudu I. stupně ponechal v platnosti. Ohledně námitek ve vztahu k pokusu zločinu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku lze sice přisvědčit názoru obviněného, že označení útočného nástroje, jako umělohmotný kabel s pevným jádrem, zcela nevystihuje skutečnou povahu použitého nástroje. Tato námitka se však netýká právního posouzení skutku, ale přesnosti, resp. formulace skutkových zjištění, a proto nepadá pod uplatněný dovolací důvod. Navíc skutečná povaha tohoto nástroje vyplývá z výpovědi obviněného uvedené v odůvodnění rozsudku soudu I. stupně. Zásadně ale nelze přisvědčit námitce obviněného, že pokud poškozenému nezpůsobil svým jednáním ani prosté ublížení na zdraví, nemůže se jednat o pokus těžké újmy na zdraví, protože by pak za pokus těžké újmy na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku bylo možno považovat každý útok na tělesnou integritu jiné osoby, neboť vždy může hrozit způsobení závažného zranění nebo dokonce smrti. Uvedené námitky zřejmě vychází z názoru, že použitý nástroj (umělohmotná dvojlinka) nebyl způsobilý k tomu, aby při jeho použití daným způsobem mohlo dojít ke způsobení těžké újmy na zdraví. Obecně je jisté z hlediska k útoku použitého nástroje a nebezpečí hrozícího zranění, zásadní rozdíl mezi umělohmotnou dvojlinkou, a např. železnou nebo silnější dřevěnou tyčí, nožem, kladivem či baseballovou pálkou. Nebezpečí hrozícího zranění, a tedy i úmysl pachatele způsobit jinému těžkou újmu na zdraví, ale nelze dovozovat pouze z povahy útočného nástroje, kterým byl veden útok, ale zejména také ze způsobu útoku a použití tohoto nástroje, tj. z intenzity násilí, a místa na těle napadené osoby, na které byl útok nástrojem směřován (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. 8 Tdo 10/2005). V daném případě se sice jednalo o umělohmotnou dvojlinku, tedy elektrický kabel, jehož hmotnost sama o sobě běžně při použití k útoku proti tělu člověka, nemá větší zraňující účinek a nezpůsobuje těžkou újmu na zdraví. Toho si byl zjevně také obviněný vědom, když tuto dvojlinku, kterou právě za účelem jejího použití vůči jiné osobě nosil již delší dobu u sebe, opatřil také uzly, čím právě zvýšil její zraňující účinek. Ze zjištěné intenzity a způsobu útoku obviněného na horní polovinu těla poškozeného tímto předmětem, který obviněný sám v dovolání výstižně označil tak, že bil poškozeného „hlava, nehlava“, nebezpečí vzniku těžké újmy na zdraví vyplývá. Obviněný totiž dvojlinkou s uzly poškozeného švihal. Toto švihnutí výrazně zvyšuje intenzitu úderu a při zasažení citlivých nechráněných částí těla i hrozbu vzniku závažného zranění. Podle zjištění soudů obviněný tímto způsobem útočil nejen na horní polovinu těla poškozeného, ale také na jeho hlavu, přičemž takto útočil opakovaně, po delší dobu a v situaci, kdy vůbec nebyl schopen ovlivnit zejména místo zásahu šviháním na hlavě poškozeného, kde mu způsobil pruhovité krevní podlitiny ve vlasaté části, na obličejí přímo poranil i pravé oko. Namítá-li obviněný, že je naprostou spekulací a nesmyslem, že by útok mířil na oko poškozeného, tak žádný ze soudů nic takového ani netvrdí. V popisu skutku je uvedeno, že poškozeného „mlátil

po hlavě“, a v odůvodnění rozsudku soudu I. stupně je pouze uvedeno, že jej umělohmotným kabelem opatřeným uzly několikrát udeřil přes hlavu. Takový závěr nevyplývá ani z části odůvodnění na str. 9 rozsudku, kde je v souvislosti s hrozícím následkem uvedeno, že tento nenastal jen proto, že „se obžalovaný netrefil do oka“. Právě proto, že vědomé směřování útoku na oči poškozeného soudy nezjistily, dospěly k závěru o zavinění pouze ve formě nepřímého úmyslu, tedy srozumění s možným vznikem těžké újmy na zdraví. V opačném případě by se jednalo o nejzávažnější formu zavinění, a to úmysl přímý.

Jedním z nejdůležitějších smyslových orgánů člověka je zrak. Ztráta nebo podstatné oslabení smyslového ústrojí, a tedy i zraku, je také podle § 122 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, jedním z případů vážné poruchy zdraví, které jsou považovány za těžkou újmu na zdraví. Z útoku obviněného v tomto případě hrozilo právě bezprostřední nebezpečí poškození očí napadeného a v důsledku toho ztráta nebo podstatné oslabení tohoto smyslového ústrojí citlivého na jakékoliv poranění. To plně potvrzují nejen poškozenému způsobené pruhovité krevní podlitiny obličeje s maximem v okolí pravého oka, a krvácení do pravého oka s poraněním sítnice, ale také závěr znaleckého posudku, že mohlo dojít k vážnému poranění oka či obou očí ve smyslu trhliny oka, zhmoždění oka s krvácením pod sítnici, se ztrátou zraku na jedno či obě oči. Vzhledem ke způsobu a průběhu útoku pak soudy správně konstatovaly, že k takovému následku nedošlo jen pouhou shodou okolností, nezávislých na obviněném. Že ve skutečnosti způsobené zranění nedosáhlo svojí intenzitou ani povahy prostého ublížení na zdraví, je proto z hlediska právního posouzení jednání obviněného bez významu.

Nejvyšší soud nepřisvědčil ani další hmotně právní námitce obviněného ohledně nenaplnění znaku „opětovně“, skutkové podstaty přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku. Protože se s touto námitkou správně vypořádal již soud odvolací, a obviněný přesto, že uznává postup tohoto soudu za souladný s judikaturou, tuto námitku opět uplatnil i v dovolání, považuje Nejvyšší soud za postačující poukázat na jedno z řady svých rozhodnutí zabývajících se touto otázkou. Tak např. v usnesení ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 6 Tdo 84/2011, bylo uvedeno, že k naplnění zákonného znaku spočívajícího v tom, že pachatel spáchal čin „opětovně“, postačí jakýkoliv případ opakování téhož trestného činu tímž pachatelem. Přitom není významné, zda se jednalo jen o pokus či přípravu trestného činu. Nevyžaduje se, aby pachatel byl za takový čin již dříve pravomocně odsouzen či potrestán, a není významné, zda ohledně takového odsouzení již platí fikce, že se na pachatele hledí, jako by odsouzen nebyl. Rozhodná není ani délka doby, která uplynula od spáchání dřívějšího takového činu, případně délka doby, jež uplynula od předchozího odsouzení za něj. Proto při posuzování otázky, zda pachatel naplnil znak kvalifikované skutkové podstaty přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, tedy že spáchal takový čin opětovně, není důležitá okolnost, že od spáchání dřívějšího trestného činu výtržnictví uplynula značně dlouhá doba. K takové okolnosti je však třeba přihlížet při stanovení druhu a výměry trestu.

Jak vyplývá z výroku o trestu i odůvodnění dovoláním napadeného rozsudku, přesně tak odvolací soud postupoval a výrazně obviněnému zmínil soudem I. stupně uložený trest odnětí svobody. Ani Nejvyšší soud neshledává důvod pro změnu své rozhodovací praxe, a zvláště pak ne v tomto případě obviněného, který má evidentně dlouhodobé problémy v mezilidských vztazích, je pevně přesvědčen o své „pravdě“, má sklony řešit skutečné

i domnělé konflikty agresivně, a to i za použití násilí, a v tomto jeho protiprávním jednání lze, přes jeho předchozí opakovaný postih, vysledovat prvky gradace.

Nejvyšší soud tedy uzavírá, že soudy jasně a srozumitelně vysvětlily své hodnotící úvahy ve vztahu k namítané právní kvalifikaci jednání obviněného. V projednávané věci z hlediska uplatněných námitek obviněného neshledal žádné okolnosti, z nichž by vyplývaly pochybnosti o postupu soudů v souladu se zákonem.

Protože napadené rozhodnutí netrpí vytýkanými vadami, Nejvyšší soud dovolání obviněného odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud tak učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 8. ledna 2014

Předseda senátu:
JUDr. Michal Mikláš v. r.

Za správnost vyhotovení:
Marcela Oslzlová